

Prognóza trhu práce - skúsenosť z Českej republiky

Martin Guzi

CERGE-EI
2008

Vedecká konferencia Ekonómia trhu práce a jej implikácie pre SR pod záštitou prezidenta SR

Obsah

Model ROA-CERGE-EI

- Krátky popis
- Motivácia
- Metodológia
- Dátové súbory
- Výsledky modelu
- Web VÚPSV
- Odporúčanie pre SR

Model ROA-CERGE-EI

- Vývoj na CERGE-EI, od r.1998
(financie: projekt Leonardo, VÚPSV)
- Vychádza z metodológie holandského modelu vyvinutom v centre ROA
- Dáva do pomeru odhad budúcej ponuky a dopytu na trhu práce v horizonte 5 rokov podľa 30 povolání a 26 vzdelanostných oborov.

Motivácia

- Dva základné ciele:
 - Pomôcť jednotlivcom pri výbere oboru vzdelania a usmerniť pri výbere kariéry
 - Ponúknuť zainteresovaným stranám (vláda, súkromné firmy) kvantitatívny odhad potrieb trhu práce v krátkodobom horizonte
- Ďalšie využitie:
 - Simulácie šokov na trhu práce

Metodológia modelu

1. Koeficienty IFLM a IFRP

- Vyjadrujú podiel celkovej ponuky a dopytu po práci z pohľadu uchádzača o zamestnanie alebo firmy hľadajúcej pracovníkov (indikátor napätia na trhu práce)

2. Segment dopytu (nové pracovné miesta)

- *Rozširujúci dopyt*, zachytáva zmeny v zamestnanosti na trhu práce vyvolané rastom/poklesom ekonomiky
- *Nahrádzujúci dopyt*, je daný počtom uvoľnených pracovných miest (odchod do dôchodku, zmena zamestnania)

3. Segment ponuky (noví uchádzači o zamestnanie)

- Príliv čerstvých absolventov škôl
- Krátkodobo nezamestnaní (menej ako 1 rok)

**Makroekonomická prognóza zamestnanosti do r. 2013
podľa 15 ekonomických odvetví**

**Rozširujúci dopyt podľa
30 povolání**

**Rozširujúci dopyt podľa
26 oborov vzdelania**

**Nahradzujúci dopyt podľa
30 povolání**

**Nahradzujúci dopyt podľa 26 oborov
vzdelania**

**Nová pracovné miesta podľa povolania
Rozširujúci dopyt podľa 30 povolání**

**Nové pracovné miesta podľa vzdelania
Vektor zamestnanosti podľa 26 skup. vzdelania**

Indikátory trhu práce podľa skupín vzdelania

- Indikátor budúcich vyhliadok na trhu práce (IFLM)
- Indikátor budúcich vyhliadok pri najímaní (IFRP)

- Krátkodobá nezamestnanosť
- Príliv absolventov škôl
podľa 26 skupín vzdelania

Dátové súbory

Základné súbory:

1. Výberové zisťovanie pracovných síl
(ČSÚ, obdobie 1994-2007, 250tis pozorovaní za rok)
2. Makroekonomické prognózy zamestnanosti podľa
15 ekonomických odvetví (NACE)
(firma Euroanalysis)
3. Prognózy prílivu absolventov škôl na trh práce
(Ústav pro Informace ve Vzdělávání)

Ďalšie súbory:

Mzdy (Trexima), Registrovaná nezamestnanosť

Výsledky

Atraktivnost' štúdiijných oborov, 2008

Obor štúdia	IFLM	Nezamestnanosť	Mesačná mzda (medián) Kč		Rast hodinovej mzdy 2002-7	
	hodnocení	čerstvých absolventov	muži	ženy	muži	ženy
Stredná škola bez maturity						
2 řízení a obsluha strojů , strojírenství, hutnictví	lepší	4%	11 131	11 266	6%	7%
3 elektrotech.,doprava,spoje	dobrá až lepší	4%	9 897	11 096	5%	4%
4 chemie, potravinářství a ostatní	lepší až výborná	8%	16 174	12 411	4%	4%
5 textil, oděvnictví	lepší	10%	15 372	12 597	7%	5%
6 zpracování dřeva, výroba obuvi	dobrá až lepší	5%	15 944	12 786	7%	8%
7 stavebnictví	lepší	7%	15 606	n.a.	6%	n.a.
8 zemědělství a lesní hospodářství	zlá	8%	15 976	12 686	6%	4%
9 obchod služby	dobrá	9%	15 583	12 600	-3%	-4%
Středná škola s maturitou						
10 obecná příprava (gymnázia)	lepší až výborná	3%	20 258	16 636	7%	7%
11 stavebnictví a přírodní vědy	lepší až výborná	6%	20 682	16 517	0%	7%
12 strojírenství	lepší	5%	20 380	16 684	4%	6%
13 elektrotechnika	lepší	5%	20 585	16 615	4%	7%
14 zemědělství	dobrá	7%	19 559	15 540	7%	9%
15 zdravotnictví	dobrá	2%	n.a.	16 070	n.a.	n.a.
16 ekonomika, obchod, právní vědy	dobrá	7%	20 032	16 448	9%	7%
17 učitelství	zlá až dobrá	6%	n.a.	16 415	n.a.	n.a.
18 ostatní	dobrá	6%	19 936	16 241	5%	7%
Vysoká škola						
19 stavebnictví a přírodní vědy	dobrá až lepší	2%	24 472	18 425	7%	7%
20 strojírenství	dobrá až lepší	2%	24 645	n.a.	5%	n.a.
21 elektrotechnika	dobrá	7%	23 600	n.a.	4%	n.a.
22 zemědělství a ostatní technické obory	zlá až horšia	2%	21 872	17 450	2%	4%
23 zdravotnictví	horšia	3%	26 574	18 912	n.a.	n.a.
24 ekonomika, obchod, ostatní vědy a nauky	zlá až horšia	3%	24 275	19 764	1%	3%
25 právní vědy a ostatní společenské obory	zlá až horšia	3%	25 334	21 481	3%	4%
26 učitelství	dobrá	3%	24 490	22 408	n.a.	n.a.

Zdroj: model RCE, NUOV2008, Trexima2007

Výsledky modelu

- Nedostatky modelu
 - Kvalita prognóz závislá na kvalite vstupných dát (Monte Carlo metóda pre určenie intervalov spoľahlivosti)
 - Model neuvažuje príchod imigrantov na trh práce
- Výhody modelu
 - publikované na internet (prognozatrhu prace.vupsv.cz)
 - Použitie modelu na simulovanie šokov na trhu práce
 - vplyv jednorazových investícií (OH2020 v Prahe)
 - zmena dôchodkového veku

Záver

- Možná aplikácia metodológie a skúseností z Českého modelu v podmienkach Slovenska
- Prognózy potrieb trhu práce, ako vodítko
 - pri výbere štúdia a cieľovaní kariéry
 - o dostupnosti kvalifikovanej pracovnej sily pre firmy
 - pri formovaní politiky trhu práce
- Simulácia šokov na trhu práce